ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БӨГЕЛМӘ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫНЫҢ «КОДАШ АВЫЛ ҖИРЛЕГЕ» МУНИЦИПАЛЬ БЕРӘМЛЕГЕ СОВЕТЫ
IV ЧАКЫРЫЛЫШ

ЕГЕРМЕ СИГЕЗЕНЧЕ СЕССИЯ

КАРАР№ 3

Кодаш авылы, **2022 елның 12 декабре**

Татарстан Республикасы Бөгелмә муниципаль районының «Кодаш авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Советы депутаты статусы турында Нигезләмәне раслау хакында

«Россия Федерациясендә җирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында»2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы федераль законнар, «Татарстан Республикасында җирле үзидарә турында «2004 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы һәм Татарстан Республикасы Бөгелмә муниципаль районының «Кодаш авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Уставы нигезендә

Карар итте:

1. Татарстан Республикасы Бөгелмә муниципаль районының «Кодаш авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Советы депутаты статусы турында нигезләмәне расларга (1 нче кушымта).

2. Әлеге карар үз көченә керә һәм Татарстан Республикасы Бөгелмә муниципаль районының «Кодаш авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге уставында билгеләнгән тәртиптә бастырып чыгарылырга тиеш.

3. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны үземдә калдырам.

"Кодаш авыл җирлеге"
муниципаль берәмлеге башлыгы **Г. А. Хәйсарова**

2022 елның 12 декабрендәге
Татарстан Республикасы
Бөгелмә муниципаль районы
Кодаш авыл җирлеге Советының
XXVIII сессиясенең
3 нче карарына 1 нче кушымта

Татарстан Республикасы Бөгелмә муниципаль районының «Кодаш авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Бөгелмә Советы депутаты статусы турында нигезләмә

Әлеге нигезләмә Татарстан Республикасы Бөгелмә муниципаль районының «Кодаш авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Советы депутатының хокукларын һәм бурычларын, шулай ук депутат үз вәкаләтләрен башкарганда төп хокукый һәм социаль гарантияләрне билгели.

1 Статья. Татарстан Республикасы Бөгелмә муниципаль районының «Кодаш авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Советы депутаты статусының хокукый нигезе

1. Татарстан Республикасы Бөгелмә муниципаль районының «Кодаш авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Советы депутаты статусы (алга таба – депутат) Россия Федерациясе Конституциясе, федераль законнар, Татарстан Республикасы Конституциясе, Татарстан Республикасы Законнары, Татарстан Республикасы Бөгелмә муниципаль районының «Кодаш авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Уставы (алга таба – «Кодаш авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Уставы), әлеге Нигезләмә нигезендә билгеләнә.

2. Җирле үзидарә органнары депутат тарафыннан үз хокукларын һәм бурычларын нәтиҗәле гамәлгә ашыру өчен шартлар тудыра.

2 Статья. Депутат вәкаләтләре вакыты

1. Депутат вәкаләтләре, әлеге Нигезләмәнең 3 статьясында каралган очраклардан тыш, Татарстан Республикасы Бөгелмә муниципаль районының «Кодаш авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Советының (алга таба – Бөгелмә шәһәр Советы) эше башланган көннән башлана һәм туктатыла.

2. Депутат вәкаләтләре срогы «Россия Федерациясендә җирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы федераль закон нигезендә «Кодаш авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Уставы белән билгеләнә.

3 Статья. Депутат вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату

1. Депутат вәкаләтләре вакытыннан алда туктатыла:

1) үлем;

2) Үз теләгең белән отставкага китү;

3) суд тарафыннан сәләтсез яки чикләнгән;

4) суд тарафыннан Билгесез югалган дип тану яки үлгән дип игълан итү;

5) аңа карата судның гаепләү карарының законлы көченә керүе;

6) Россия Федерациясеннән даими яшәү урынына чыгу;

7) Россия Федерациясе гражданлыгын яисә Чит ил дәүләте гражданлыгын туктату яисә Россия Федерациясе халыкара шартнамәсендә катнашучы чит ил гражданы, аның нигезендә чит ил гражданы җирле үзидарә органнарына сайланырга, чит дәүләтнең гражданлыгы (гражданлыгы) булуы, яисә Россия Федерациясе гражданы яисә Чит ил гражданы территориясендә даими яшәү хокукын раслаучы яшәү рәвеше яки башка документ төре булу хокукына ия, Россия Федерациясенең халыкара шартнамәсе нигезендә, әгәр Россия Федерациясенең халыкара

шартнамәсендә башкасы каралмаган булса, җирле үзидарә органнарына сайланырга хокуклы булган кеше;

8) сайлаучыларны карау;

9) «Кодаш авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Советының вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату;

10) хәрби хезмәткә чакыру яки аның альтернатив гражданлык хезмәтенә юлламалар;

11) «коррупциягә каршы көрәш турында» 2008 елның 25 декабрендәге 273-ФЗ номерлы федераль закон һәм башка федераль законнар белән билгеләнгән чикләүләрне һәм тыюларны үтәмәү;

12) «Россия Федерациясендә җирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы федераль закон һәм башка федераль законнар белән билгеләнгән башка очракларда.

2. Советның депутат вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату турындагы карары вәкаләтләрне вакытыннан алда туктату өчен нигез барлыкка килгәннән соң 30 көннән дә соңга калмыйча кабул ителә, ә бу нигез «Кодаш авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Советы сессияләре арасында барлыкка килгән чорда барлыкка килгән булса - мондый нигез барлыкка килгән көннән өч айдан да соңга калмыйча.

3. Татарстан Республикасы Президенты (Татарстан Республикасы Премьер-министры) депутат вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату турында гариза белән мөрәҗәгать иткән очракта, вәкаләтләрне вакытыннан алда туктату өчен нигез барлыкка килгән көн-әлеге гаризаның «Кодаш авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Советына керү көне.

4 Статья. Депутат таныклыгы һәм күкрәк билгесе

1. Депутатның шәхесен һәм вәкаләтләрен раслаучы төп документы, шулай ук үз вәкаләтләре вакытында файдалана торган күкрәк билгесе булган таныклыгы бар.

2. Депутатның таныклыгы һәм күкрәк билгесе турындагы нигезләмә, аларның тасвирламасы «Кодаш авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Советы тарафыннан раслана.

5 Статья. Депутатның үз вәкаләтләрен гамәлгә ашыру шартлары

1. Депутат депутат эшчәнлеген ирекле булмаган нигездә башкара, үзенең депутат эшчәнлеген төп эш урыны буенча хезмәт һәм хезмәт вазыйфаларын башкару белән бергә алып бара, «Кодаш авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге уставында билгеләнгән очраклардан тыш.

6 Статья. Депутат эшчәнлеге формалары

1. Депутат эшчәнлеге формалары булып тора:

а) «Кодаш авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Советы сессияләрендә катнашу;

б) «Кодаш авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Советы комиссияләре эшендә катнашу

в) «Кодаш авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Советы каравына «Кодаш авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Советы карарлары проектларын кертү ;

г) депутат таләбен кертү;

д) депутат мөрәҗәгате юнәлеше;

е) дәүләт хакимияте органнарына, җирле үзидарә органнарына, иҗтимагый берләшмәләргә һәм аларның вазыйфаи затларына тәкъдимнәр кертү;

ж) тиешле вазыйфаи затларга гражданнарның хокуклары бозылуны кичекмәстән кисәтү буенча чаралар күрү таләбе белән мөрәҗәгать итү;

б) сайлаучылар белән эшләү;
и) депутат берләшмәләре – фракцияләр һәм депутат төркемнәре эшендә катнашу;
к) территориаль иҗтимагый үзидарәне оештыруда катнашу.
2. Депутат эшчәнлеге шулай ук федераль законнарда, Татарстан Республикасы Конституциясендә һәм законнарында, «Кодаш авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Уставында, «Кодаш авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Советы Регламентында, башка муниципаль актларда каралган башка формаларда башкарылырга мөмкин.

7 Статья. Депутатның Совет сессияләрендә катнашуы
1. Депутат «Кодаш авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Советы сессияләрендә шәхсән катнаша.
2. Депутат «Кодаш авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Советы сессияләрен үткәрү вакыты һәм урыны, карап тикшерүгә кертелә торган мәсьәләләр турында вакытында хәбәр итә, шулай ук әлеге мәсьәләләр буенча «Кодаш авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге регламенты нигезендә барлык кирәкле материалларны ала.
Совет сессиясендә катнаша алмасаң, депутат бу хакта «Кодаш авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Советы Рәисенә алдан хәбәр итә.
3. Депутат хокуклы:
1) «Кодаш авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Советында комиссиягә һәм тиешле вазыйфаларга сайларга һәм сайланырга;
2) «Кодаш авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Советы тарафыннан карау өчен сораулар тәкъдим итәргә;
3) «Кодаш авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Советы тарафыннан төзелә торган «Кодаш авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Советы тарафыннан сайлана торган (билгеләнә торган, килештерелә торган) вазыйфаи затлар органнарын һәм кандидатураларын булдыру мәсьәләләре буенча фикерләр җиткерергә ;
4) хокук чыгару инициативасын гамәлгә ашыру тәртибендә Советның хокукый актлары проектларын кертергә;
5) көн тәртибе, коралучы мәсьәләләрне карау тәртибе һәм асылы буенча тәкъдимнәр һәм искәрмәләр, карар проектларына һәм «Кодаш авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Советының башка актларына төзәтмәләр кертергә;
6) «Кодаш авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Советының чираттан тыш хисабын яки мәгълүматын тыңлау турында тәкъдимнәр кертергә;
7) «Кодаш авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Советы Регламентында билгеләнгән тәртиптә фикер алышуларда катнашырга;
8) Совет сессияләрендә аның фикеренчә иҗтимагый әһәмияткә ия гражданнар мөрәҗәгатьләрен игълан итү;
9) үз тәкъдимнәреңне нигезләү һәм тавыш бирү мотивлары буенча чыгыш ясау, белешмәләр һәм аңлатмалар бирү;
10) «Кодаш авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Советы сессияләре беркетмәләренең эчтәлеге белән танышу.
4. Депутат тарафыннан «Кодаш авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Советы сессиясендә әйтелгән тәкъдимнәр һәм искәрмәләр «Кодаш авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Советының тиешле комиссиясе тарафыннан карала һәм тикшерелә.

8 Статья. Депутатның советның даими һәм вакытлы комиссияләре эшендә катнашуы
1. Депутат «Кодаш авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Советы комиссияләре эшендә шәхси катнаша, аның әгъзасы булып тора, тәкъдимнәр кертә, каралган мәсьәләләр буенча фикер алышуда һәм карарлар кабул итүдә катнаша.

2. Депутат үзе әгъзасы булмаган комиссияләр эшендә катнаша ала, тәкъдимнәр кертә, тикшерелә торган мәсьәләләр буенча фикер алышуда һәм киңәш бирү хокукы белән карарлар кабул итүдә катнаша ала.

9 Статья. Депутатның Совет һәм аның комиссияләре йөкләмәләрен үтәүдә катнашуы

1. Депутат үз компетенциясе чикләрендә бирелгән комиссияләр Советы йөкләмәләрен үтәргә тиеш.

2. Совет яисә аның комиссияләре кушуы буенча депутат «Кодаш авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге чикләрендә урнашкан җирле үзидарә органнары һәм вазыйфаи затлары, аларның оештыру-хокукый рәвешләренә һәм милек рәвешләренә бәйсез рәвештә оешмалар тарафыннан Совет карарларының үтәлешен тикшерүдә катнаша.

3. Йөкләмәне үтәү нәтиҗәләре турында депутат «Кодаш авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Советы яисә аның комиссиясе хәбәр итә.

10 Статья. Депутат таләбе

1. Депутат Совет сессияләрендә депутат таләбе белән җирле үзидарә органнарына, җирле үзидарә органнарының вазыйфаи затларына, «Кодаш авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Советы тарафыннан төзелә яки сайлана торган башка органнар җитәкчеләренә, «Кодаш авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге территориясендә урнашкан муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләр җитәкчеләренә аларның компетенциясенә керә торган мәсьәләләр буенча мөрәҗәгать итәргә хокуклы.

2. Депутат таләбе-депутатның «Кодаш авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Советы карары белән депутат таләбе итеп танылa торган мөрәҗәгате. Депутат таләбе турындагы тәкъдим депутат яисә депутатлар төркеме тарафыннан язма рәвештә кертелә «Кодаш авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Советы Регламентында билгеләнгән тәртиптә «Кодаш авыл җирлеге»муниципаль берәмлеге Советы сессиясендә игълан ителә.

3. Җирле үзидарә органы, вазыйфаи зат, депутат таләбе җибәрелгән муниципаль предприятие яки учреждение җитәкчесе аңа язмача җавап бирергә тиеш 30 көннән дә соңга калмыйча яисә «Кодаш авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Советы билгеләгән башка вакыттан да соңга калмыйча. Җавап орган җитәкчесе, вазыйфаи зат, депутат таләбе җибәрелгән муниципаль предприятие яки учреждение җитәкчесе яисә аның вазыйфаларын вакытлыча башкаручы зат тарафыннан имзаланырга тиеш.

4. Запрос инициаторы сораууда куелган сорауларны карап тикшерүдә турыдан-туры катнашырга хокуклы. Аларны карау көне турында сорау инициаторы алдан, ләкин сорауны карау көненә кадәр өч көннән дә соңга калмыйча хәбәр ителә.

5. «Кодаш авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Советы Җирле үзидарә органын, җирле үзидарә органының вазыйфаи затын, муниципаль предприятие яки учреждение җитәкчесен «Кодаш авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Советы билгеләгән вакытка депутат таләбе буенча кабул ителгән карарның үтәлеше турында язма җавап бирүне йөкләргә хокуклы.

11 Статья. Депутат мөрәҗәгате

1. Депутат мөрәҗәгате булып депутатның Дәүләт хакимияте органнарына, җирле үзидарә органнарына, күрсәтелгән органнарның вазыйфаи затларына, муниципаль предприятие һәм учреждение җитәкчеләренә, аларның оештыру-хокукый формасына бәйсез оешмаларга һәм муниципаль берәмлек территориясендә урнашкан иҗтимагый берләшмәләргә, аларның компетенциясенә керә торган

мәсьәләләр буенча, депутат эшчәнлеге белән бәйле мәгълүмат һәм белешмәләр алу максатында мөрәҗәгать итүе санала.

2. Депутат мөрәҗәгате депутат бланкында рәсмиләштерелә һәм депутат тарафыннан мөстәкыйль рәвештә җибәрелә.

3. Депутат мөрәҗәгатьләрен дәүләт хакимияте органнарының, җирле үзидарә органнарының вазыйфаи затлары, аларның оештыру-хокукый формасына һәм иҗтимагый берләшмәләренә карамастан оешмалар тарафыннан карау гамәлдәге законнарда билгеләнгән тәртиптә һәм срокларда гамәлгә ашырыла.

4. Депутат мөрәҗәгатенә җавап, асылда, мөрәҗәгатьтә куелган мәсьәләләрнең асылы буенча булырга тиеш һәм мөрәҗәгать җибәрелгән вазифаи зат яки вәкаләтле зат тарафыннан имзаланырга тиеш.

12 Статья. Депутатның сайлаучылар белән мөнәсәбәтләре

1. Депутат сайлау округы сайлаучылары, шулай ук предприятиеләр, оешмалар, дәүләт һәм башка органнар коллективлары белән элемтәдә тора.

2. Депутат сайлаучыларның мөрәҗәгатьләрен карый, гражданнарны кабул итә, тиешле дәүләт хакимияте органнарына, җирле үзидарә органнарына һәм иҗтимагый берләшмәләргә тәкъдимнәр кертә, шулай ук айга бер тапкыр сайлаучыларны кабул итә.

3. Депутат сайлаучыларга алар белән очрашулар вакытында, шулай ук массакүләм мәгълүмат чаралары аша хәбәр итә.

4. Депутат сайлаучыларның хокукларын, ирекләрен һәм законлы мәнфәгатьләрен тәэмин итү буенча чаралар күрә:

алардан кергән тәкъдимнәрне, шикаятьләрне карый, үз вәкаләтләре чикләрендә аларда булган мәсьәләләрне дөрес хәл итүгә ярдәм итә;

гражданнарны кабул итә;

иҗтимагый фикерне өйрәнә һәм кирәк булганда тиешле дәүләт хакимияте органнарына, җирле үзидарә органнарына тәкъдимнәр кертә.

5. Депутатларның сайлаучылар белән очрашулары махсус билгеләнгән урыннарда, биналарда, ишегалды территорияләре эчендә үткәрелә, аларның исемлеге һәм аларны бирү тәртибе «Кодаш авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Советы тарафыннан билгеләнә.

Депутатның ачык чара рәвешендә сайлаучылар белән очрашулары Россия Федерациясенең җыелышлар, митинглар, демонстрацияләр, урам йөрешләре һәм пикетлар турындагы законнары нигезендә үткәрелә.

13 Статья. Депутатның депутат берләшмәләре эшендә катнашуы

1. Совет депутаты уртак эшчәнлек һәм карала торган мәсьәләләр буенча позиция белдерү өчен тудырыла торган депутат фракциясе яки төркем составына керергә хокуклы.

2. Фракцияләр һәм башка депутат берләшмәләрен төзү, теркәү һәм аларның эшчәнлеге тәртибе «Кодаш авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Советы Регламенты белән билгеләнә.

14 Статья. Депутатның җирле үзидарә органнары һәм вазыйфаи затлары белән үзара мөнәсәбәтләре

1. Депутат «Кодаш авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Советы, аның органнары эшчәнлегендә актив катнашуны тәэмин итүче барлык хокукларга да ия.

2. «Кодаш авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Советы депутатның сайлау округындагы эше, «Кодаш авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Советының, аның органнарының карарларын һәм йөкләмәләрен үтәве турындагы хәбәрен тыңларга хокуклы.

3. Җирле үзидарә органнары һәм аның вазыйфаи затлары депутатка үз эшендә кирәкле ярдәм күрсәтәләр, депутатка җирле үзидарә органнары эшчәнлеге, икътисадый һәм социаль үсеш программалары үтәлеше, депутатның тәнкыйть сүзләре һәм тәкъдимнәре буенча кабул ителгән чаралар турында хәбәр итәләр, депутатның законнарны, муниципаль берәмлекләрнең вәкиллекле органнарының эш практикасын, җәмәгатьчелек фикерен өйрәнүгә булышлык итәләр.

15 Статья. Депутатның вазыйфаи затларны кабул итү хокукы

Депутат үз эшчәнлеге мәсьәләләре буенча «Кодаш авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге территориясендә җирле үзидарә органнарының, предприятиеләрнең, оешмаларның, муниципаль милек рәвешендәге учреждениеләрнең вазыйфаи затларын чираттан тыш кабул итү хокукыннан файдалана.

16 Статья. Депутатның мәгълүмат алу һәм тарату хокукы

Депутат җирле үзидарә органнарыннан, муниципаль оешмалардан һәм аларның вазыйфаи затларыннан депутат эшчәнлеге белән бәйле мәсьәләләр буенча закон тарафыннан сакланылмый торган яшерен мәгълүмат алырга хокуклы.

17 Статья. Депутат бурычлары

1. Депутат бурычлы:

1) үз эшчәнлеген гамәлгә ашырганда Россия Федерациясе Конституциясен, федераль законнарны, Татарстан Республикасы Конституциясен, Татарстан Республикасы законнарын, «Кодаш авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Уставын, башка муниципаль хокукый актларны үтәргә;

2) гражданнарның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен үтәүне һәм яклауны тәэмин итү;

3) сайлаучыларны даими, ким дигәндә айга бер тапкыр кабул итү;

4) оештыру-хокукый формасына, иҗтимагый берләшмәләргә, дәүләт хакимияте органнарына, җирле үзидарә органнарына бәйсез рәвештә гражданнар, оешмалар мөрәҗәгатьләрен вакытында карарга һәм аларга үз компетенциясе чикләрендә җавап бирергә;

5) сайлаучылар алдында елына ким дигәндә бер тапкыр очрашуларда хисап тотарга;

6) депутат вәкаләтләрен гамәлгә ашыру белән бәйле чикләүләрне үтәргә;

7) «коррупциягә каршы көрәш турында» 2008 елның 25 декабрендәге 273-ФЗ номерлы федераль закон һәм башка федераль законнар белән билгеләнгән чикләүләрне, тыюларны үтәргә;

8) әхлак һәм депутат этикасы нормаларын үтәргә;

9) дәүләт һәм башка закон белән саклана торган серне сакларга, шулай ук депутат вәкаләтләрен гамәлгә ашыру белән бәйле гражданнарның шәхси тормышына, намусына һәм абруена кагылышлы мәгълүматларны таратмаска;

10) ел саен хисап финанс елыннан соң килүче елның 30 апреленнән дә соңга калмыйча үзенең керемнәре, чыгымнары, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында мәгълүмат, шулай ук гамәлдәге законнар нигезендә үз хатынының (иренең) һәм балигъ булмаган балаларының керемнәре, чыгымнары, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләр тапшырырга тиеш.

2. Депутат федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары, «Кодаш авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Уставы һәм башка муниципаль хокукый актлар белән үзенә йөкләнгән башка вазыйфаларны башкара.

18 Статья. Депутат вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга бәйле чикләүләр

1. Үз вәкаләтләрен даими нигездә башкаручы депутатның хокукы юк:
1) эшмәкәрлек белән шәхсән яки ышанычлы затлар аша шөгыльләнергә;
2) коммерция яки коммерциячел булмаган оешма белән идарә итүдә катнашу, түбәндәге очраклардан кала:
а) сәяси партия, һөнәр берлеге органы белән, шул исәптән җирле үзидарә органында, муниципаль берәмлек сайлау комиссиясе аппаратында төзелгән беренчел профсоюз оешмасының сайлау органында, съездда (конференциядә) яки башка иҗтимагый оешманың, торак, торак-төзелеш, гараж кооперативларының, күчемсез милек милекчеләре ширкәтләренең гомуми җыелышында катнашу;
б) коммерциячел булмаган оешма белән идарә итүдә түләүсез нигездә катнашу (сәяси партия идарәсендә, һөнәри берлек органында, шул исәптән җирле үзидарә органында, муниципаль берәмлек сайлау комиссиясе аппаратында булдырылган беренчел профсоюз оешмасының сайлау органында, башка иҗтимагый оешманың, торак, торак-төзелеш, гараж кооперативларының съездында (конференциясендә) яки гомуми җыелышында катнашудан тыш, милекчеләр ширкәтләре) Татарстан Республикасы Президентының алдан хәбәр итүеннән тәртиптә, Татарстан Республикасы законы белән билгеләнгән;
в) Татарстан Республикасы Муниципаль берәмлекләре советы Ассоциациясендә, муниципаль берәмлекләрнең бүтән берләшмәләрендә, шулай ук аларның идарә органнарында муниципаль берәмлек мәнфәгатьләрен түләүсез нигездә тәкъдим итү» темасына Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты утырышы;
г) оешманың идарә һәм ревизия комиссиясе органнарында муниципаль берәмлек мәнфәгатьләрен түләүсез нигездә тәкъдим итү, аны гамәлгә куючы (акционер, катнашучы) муниципаль берәмлек булып тора, оешманың муниципаль берәмлеге исеменнән оештыру вәкаләтләрен башкару тәртибен яисә муниципаль милектә булган акцияләр (устав капиталындагы өлешләр) белән идарә итү тәртибен билгели торган муниципаль хокукый актлар нигезендә;
д) федераль законнарда каралган башка очраклар;
3) укытучылык, фәнни һәм башка иҗади эшчәнлектән тыш башка түләүле эшчәнлек белән шөгыльләнергә. Шул ук вакытта мөгаллимлек, фәнни һәм башка иҗади эшчәнлек чит дәүләтләр, халыкара һәм чит ил оешмалары, чит ил гражданнары һәм гражданлыгы булмаган затлар акчасы хисабына гына финанслана алмый, әгәр Россия Федерациясенең халыкара шартнамәсе яисә Россия Федерациясе законнарында башкасы каралмаган булса;
4) Россия Федерациясе халыкара шартнамәсе яисә Россия Федерациясе законнарында башкасы каралмаган булса, идарә органнары, попечительлек яисә күзәтү советлары, чит ил коммерцияле булмаган хөкүмәтнеке булмаган оешмаларының башка органнары һәм Россия Федерациясе территориясендә гамәлдә булган структур бүлекчәләре составына керергә.
2. Даими нигездә вәкаләтләр башкаручы Депутат гражданлык административ яисә җинаять эше яисә административ хокук бозу турындагы эш буенча яклаучы яки вәкил сыйфатында катнаша алмый.

19 Статья. Депутат этикасы

1. Депутат закон, этика һәм әхлак нормаларын, шул исәптән, катгый үтәргә тиеш:
1) «Кодаш авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Советы сессияләрендә билгеләнгән тәртипне һәм регламентны үтәргә;
2) башкаларның фикеренә карата түземлелек һәм хөрмәт күрсәтергә, депутатларның, вазыйфаи затларның һәм депутат вәкаләтләрен үтәү белән бәйле мөнәсәбәтләргә кергән башка депутатларга, вазыйфаи затларга һәм гражданнарга

хөрмәт күрсәтмәскә;

3) депутат эшчәнлеге белән бәйле булмаган максатларда, аңа депутат вәкаләтләре үтәлеше белән бәйле билгеле булган белешмәләрне, әгәр бу мәгълүматлар Дәүләт, хезмәт, коммерция, шәхси яки закон тарафыннан саклана торган башка серне тәшкил итсә, таратмаска һәм кулланмаска;

4) җирле үзидарә органнары эшендә катнашудан тыелырга һәм депутат статусын җирле үзидарә органнары, оешмалар, вазыйфаи затлар, муниципаль хезмәткәрләр һәм гражданнар эшчәнлегенә аның шәхсән яки якын туганнарына кагылышлы мәсьәләләрне хәл иткәндә йогынты ясау өчен кулланмаска;

5) депутат вазыйфаларын объектив башкаруда шик тудырырга мөмкин булган гамәлләрдән, гаризалардан, гамәлләрдән тыелырга, шулай ук аның абруена яки «Кодаш авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Советы абруена зыян китерергә сәләтле конфликтлы ситуацияләрдән качарга;

6) мәнфәгатьләр конфликтына китерә торган яки китерә торган вазыйфаларны башкарганда шәхси кызыксыну барлыкка килгәндә-бу хакта «Кодаш авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Советы карары белән расланган тәртиптә «Кодаш авыл җирлеге " муниципаль берәмлеге Советына хәбәр итәргә һәм аның мәнфәгатьләр конфликтын булдырмауга юнәлдерелгән карарларын үтәргә;

7) «Кодаш авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Советы тарафыннан билгеләнгән гавами чыгышлар кагыйдәләрен үтәргә.

2. Депутат этикасы бозылган очракта, депутатның үз-үзен тотышы турындагы мәсьәлә Совет йөкләмәсе буенча тиешле комиссия тарафыннан карала.

20 Статья. Депутат эшчәнлеген гамәлгә ашыру гарантияләре

1. Депутат эшчәнлеген гамәлгә ашыруның матди һәм башка гарантияләре «Кодаш авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Уставы, «Кодаш авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Советының муниципаль норматив хокукый актлары белән билгеләнә.

2. Аларны җинаять яки административ җаваплылыкка тартканда, тоткарлаганда, кулга алынганда, тентүдә, сорау алуда, аларга карата башка җинаять-процессуаль һәм административ-процессуаль гамәлләр кылганда, шулай ук алар биләгән торак һәм (яки) хезмәт урыннары, багажлары, шәхси һәм хезмәт транспорт чаралары, язышулар вакытында оператив-эзләү чаралары үткәргәндә депутат хокукларының гарантияләре, алар куллана торган документлар булган элемтә чаралары федераль законнар белән билгеләнә.

3. Депутат тавыш биргәндә белдерелгән фикер, позиция һәм аның статусына, шул исәптән аның вәкаләтләре срогы чыккач, тиешле башка гамәлләр өчен җинаять яки административ җаваплылыкка тартыла алмый. Әлеге нигезләмә депутат тарафыннан халык алдында хурлау, яла ягу яки Федераль законда каралган башка хокук бозу очракларына кагылмый.